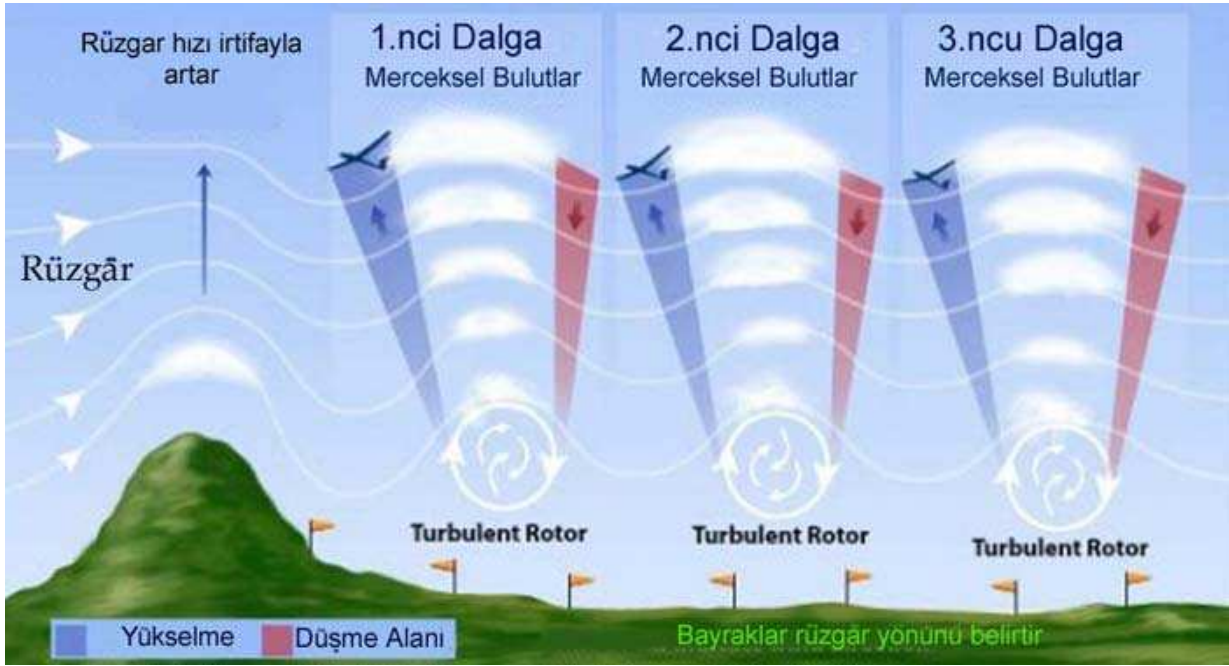


Topografik yapı sebebi ile oluşan ve “Dağ Dalgası – Mountain Wave” olarak tanımlanan hava akışları, şiddetli rüzgarın dağ gibi yeryüzündeki herhangi bir engelle dik açıyla esmesi sonucu meydana gelir. Bu rüzgar dağların, tepelerin yamaçları üstünden aşır rüzgar altı yamaçtan yere veya yere yakın hava katmanına çarparak akar.

Bu çarpma binlerce veya onbinlerce feetlik geriye doğru bir hava sapmasına neden olur. Sapan hava tekrar troposfer ve stratosfer sınırındaki başka bir hava katmanına çarpar ve sapmış havayı geriye, yere doğru sektirir. Bu aşağı-yukarı hareketli döngüsel dalga, dağlarda çoğu zaman görülen alt rüzgarları doğurur.



Dağ tepelerinin kuytu yamaçlarında gözlenen mercek görünümlü bulutlar dağ dalgasının varlığının göstergesidir; hava dağın tepesinden estiği zaman, havanın içindeki su buharı mercek biçiminde bulut oluşturacak şekilde yoğunlaşır. ‘Dağ dalgası bulutu’ adını da alan bu bulutlara ‘merceksel bulutlar - lenticular clouds’ da denir.



Yapılan araştırmalarda pilotlar tarafından ‘‘Dağ dalgası’’ ile ilişkili olarak kullanılabilen diğer ifadeler;

- ‘‘standing wave’’ (durađan dalga)
- ‘‘lee wave’’ (rüzgar altı dalgası)
- ‘‘gravity wave’’ (yerçekimi dalgası)
- ‘‘standing lenticular’’ (durađan mercekssel)
- ‘‘altocumulus standing lenticularis’’ - ACSL (altokümümlüs durađan mercekssel)
- ya da sadece ‘‘wave’’(dalga)

Dağ dalgası hareketi ile karşılaşan hava araçlarında irtifa sapmaları ve hava sürati dalgalanmaları meydana gelebilir. Bu durumla karşılaşan hava araçları; seviye/irtifa değişikliği ve/veya vektör talep edebilir, hatta RVSM uygunluğunun devam ettirilemediğini rapor edilebilir.

Hava araçları pilotları tarafından rapor edilen dağ dalgası hareketlerinin; görevli hava trafik kontrolörleri tarafından bölgede uçmakta olan tüm hava araçlarına bildirilmesi uçuş güvenliği açasından önem arz etmekte olup, diğer hava araçlarına iletilecek söz konusu raporlar;

- rapor eden uçađın tipi,
- seviyesi ya da irtifası,
- rapor saati,
- pozisyonu,
- řiddeti [hafif (light), orta (moderate) ya da kuvvetli (heavy)] ve
- rapor edilen diğer bilgileri (irtifa sapması, hız değişiklikleri vb.) içermelidir.